

K O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, grudzień 2010

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/167/2010

STABILIZACJA NOTOWAŃ RZĄDU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
4 lutego 2010 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

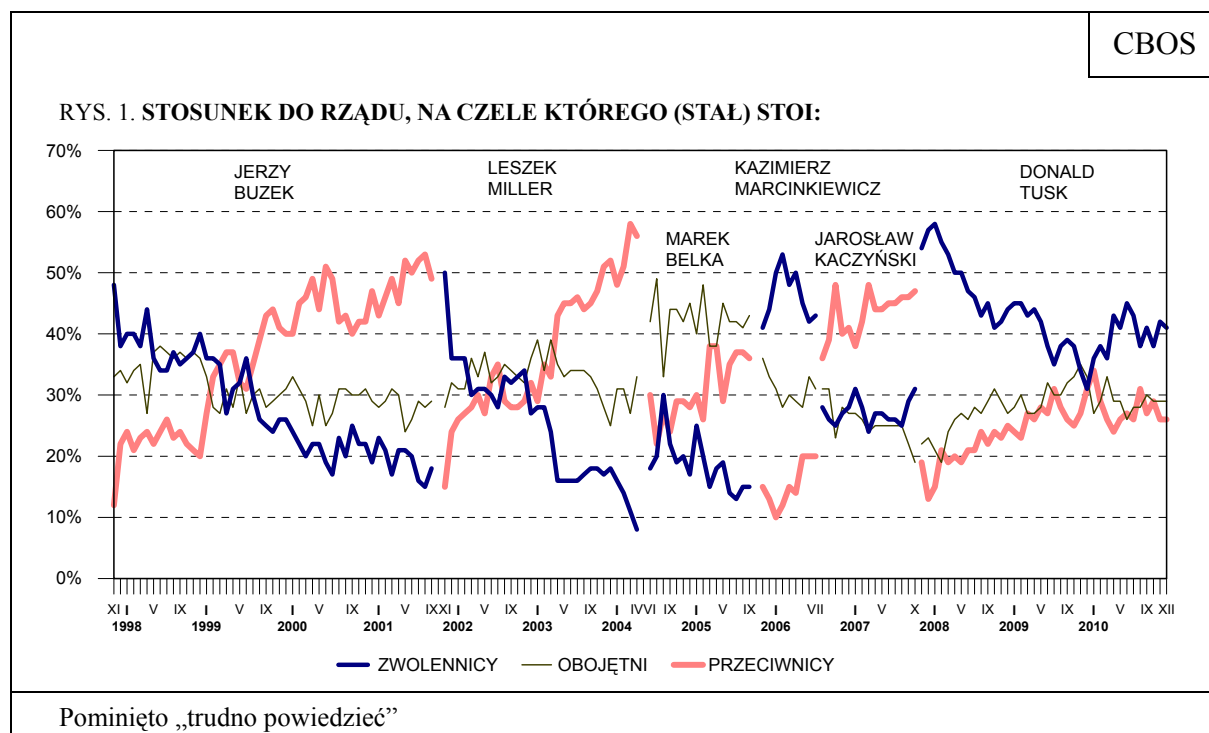
Grudniowe¹ notowania gabinetu Donalda Tuska są praktycznie takie same jak ubiegłomiesięczne.

POPARCIE DLA RZĄDU

Stabilny jest poziom poparcia dla rządu. Do jego zwolenników zalicza się nieco ponad dwie piąte dorosłych Polaków (41%), a do przeciwników – trochę więcej niż jedna czwarta (26%). Obojętność wobec urzędującego gabinetu deklaruje 29% badanych.

Tabela 1

Stosunek do rządu	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2009	2010											
	w procentach												
Zwolennicy	31	36	38	36	43	41	45	43	38	41	38	42	41
Przeciwnicy	31	34	29	26	24	26	27	26	31	27	29	26	26
Obojętni	33	27	29	33	29	29	26	28	28	30	29	29	29
Trudno powiedzieć	5	3	4	5	4	4	2	3	3	2	4	3	4

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (247) przeprowadzono w dniach 7 – 14 grudnia 2010 roku na liczącej 879 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Stosunek do rządu wyraźnie różnicuje wielkość miejscowości zamieszkania oraz status społeczno-ekonomiczny badanych, określony poziomem wykształcenia i wysokością dochodów. Rząd ma zdecydowanie więcej zwolenników w miastach, szczególnie dużych (60% w aglomeracjach powyżej 500 tys. mieszkańców i 53% w miastach liczących od 101 tys. do 500 tys. ludności), niż na wsi (31%). Poparcie dla obecnego gabinetu jest tym częstsze, im wyższe wykształcenie i większe dochody *per capita* w gospodarstwie domowym. Przychylny stosunek do rządu deklaruje 64% osób z wykształceniem wyższym i tylko 26% z podstawowym. Wśród badanych najlepiej sytuowanych, o miesięcznych dochodach *per capita* powyżej 1500 zł rząd cieszy się poparciem większości (63%), natomiast wśród tych, których miesięczne dochody nie przekraczają 500 zł na osobę w gospodarstwie domowym, poparcie jest zdecydowanie mniejsze (28%).

Do grup wyróżniających się wysokim odsetkiem przeciwników rządu należą rolnicy (44%) oraz osoby niezadowolone z materialnych warunków swojego gospodarstwa domowego (42%).

W elektoratach partyjnych obecna ekipa rządowa może liczyć przede wszystkim na przychylność zadeklarowanych wyborców PO. Poparcie dla rządu przeważa także wśród zwolenników PSL i SLD. Do przeciwników rządu należy natomiast zdecydowana większość sympatyków PiS.

Wśród osób deklarujących udział w najbliższych wyborach parlamentarnych, ale niemających wykrystalizowanych preferencji partyjnych najczęstsze jest pozytywne nastawienie do rządu, natomiast wśród biernych politycznie odsetki jego zwolenników i przeciwników są porównywalne, a najczęstszą postawą wobec rządu jest obojętność.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Stosunek do rządu			
	zwolennicy	przeciwnicy	obojętni	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	86	3	11	0
PSL*	49	35	16	0
SLD	40	35	24	1
PiS	14	70	14	2
Niezdecydowani	39	16	34	11
Niezamierzający głosować	23	26	46	5

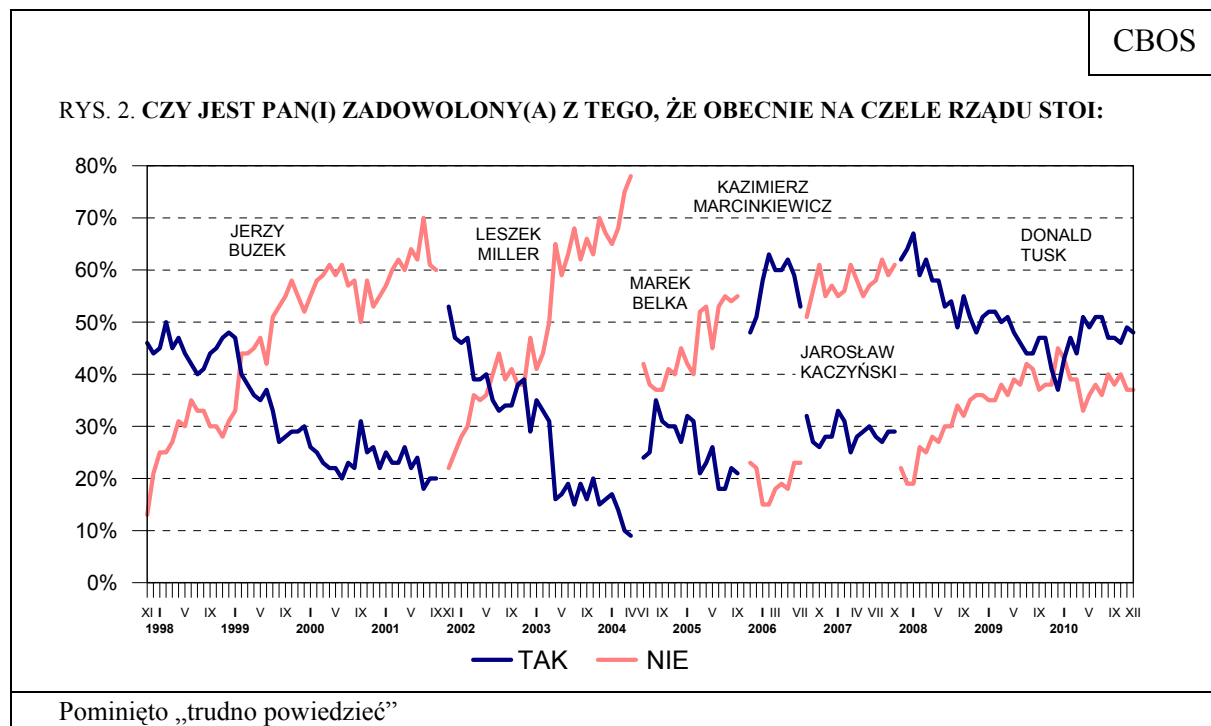
* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

AKCEPTACJA PREMIERA

Takie same jak w listopadzie są notowania premiera. Zadowolenie z tego, że pracami Rady Ministrów kieruje Donald Tusk, wyraża blisko połowa ankietowanych (48%). Niezadowolonych z szefa rządu jest 37% badanych.

Tabela 3

Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?	Wskazania respondentów według terminów badań													
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	2009	2010												
w procentach														
Tak	37	43	47	44	51	49	51	51	47	47	46	49	48	
Nie	45	43	39	39	33	36	38	36	40	38	40	37	37	
Trudno powiedzieć	18	14	14	17	16	15	11	13	13	15	14	14	15	

Premier – podobnie jak kierowany przezeń rząd – najczęściej spotyka się z akceptacją mieszkańców dużych miast, osób najlepiej wykształconych i sytuowanych.

Zdecydowanie najbardziej zadowoleni z obecnego prezesa Rady Ministrów są zdeklarowani wyborcy PO, wśród których aprobata Donalda Tuska jako szefa rządu jest niemal powszechna. Akceptacja premiera przeważa także w elektoratach PSL i SLD, natomiast niezadowolenie dominuje wśród potencjalnych wyborców PiS.

Wśród osób niemających określonych preferencji partyjnych, ale zainteresowanych udziałem w ewentualnych wyborach parlamentarnych premier częściej spotyka się z aprobatą niż z niechęcią, natomiast wśród biernych politycznie przeważa krytycyzm.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty	Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że na czele rządu stoi Donald Tusk?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	90	7	3
PSL*	52	44	4
SLD	48	42	10
PiS	15	77	8
Niezdeterminowani	43	30	27
Niezamierzający głosować	34	42	25

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OCENA DZIAŁALNOŚCI RZĄDU

Bez zmian pozostają ogólne oceny dotychczasowych działań rządu. Prawie połowa ankietowanych (46%) dobrze ocenia wyniki pracy obecnego gabinetu, natomiast niespełna dwie piąte (39%) negatywnie podsumowuje bilans jego dokonań.

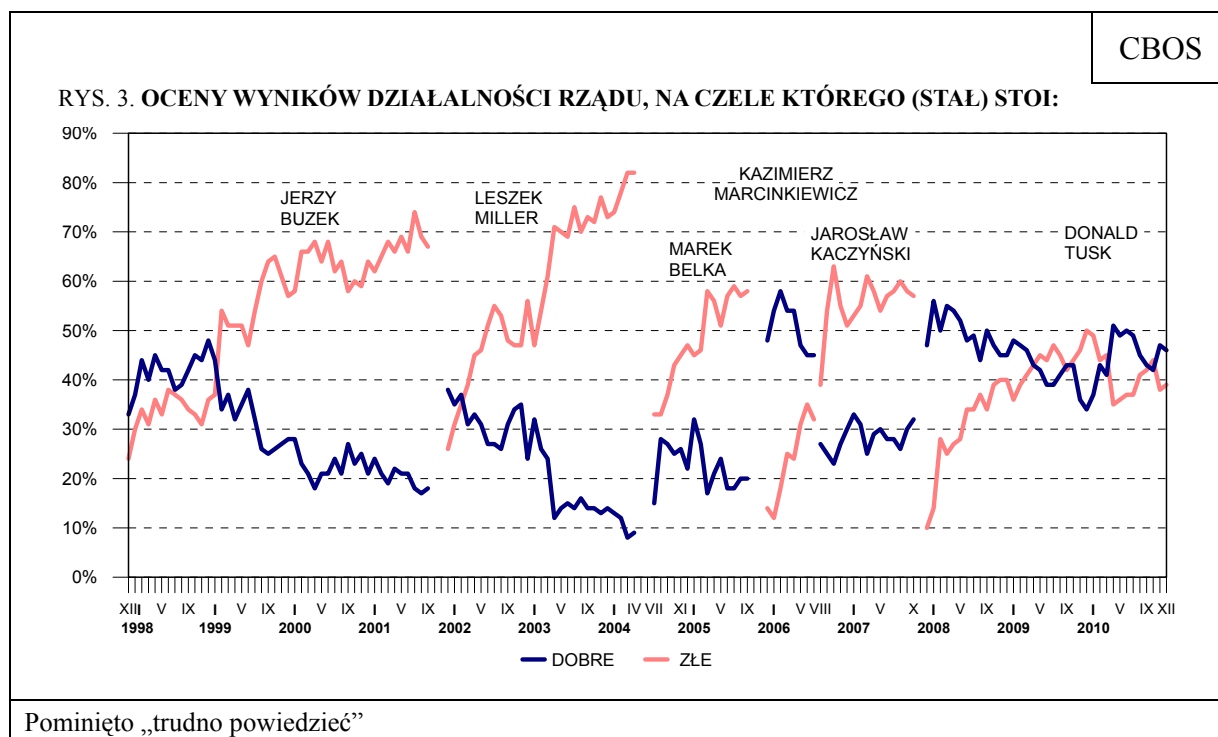

Tabela 5

Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2009	2010											
	w procentach												
Dobrze	34	37	43	41	51	49	50	49	45	43	42	47	46
Źle	50	49	44	45	35	36	37	37	41	42	44	38	39
Trudno powiedzieć	16	14	13	14	14	15	13	14	14	15	14	15	15

Rezultaty działalności rządu najlepiej oceniają mieszkańcy dużych miast, osoby najlepiej wykształcone i sytuowane. Ponadto zadowolenie z efektów jego pracy częściej niż przeciętnie deklarują ludzie młodzi – do 34 roku życia. Najbardziej krytyczni w ocenach działań rządu są natomiast rolnicy oraz osoby określające swoje warunki materialne jako złe.

O dokonaniach rządu zdecydowanie najlepiej wypowiadają się zadeklarowani wyborcy PO. Dobre oceny wystawia mu także ponad połowa zwolenników PSL i SLD. Posunięcia urzędującego gabinetu dezawuuje natomiast zdecydowana większość sympatyków PiS.

Badani niemający określonych preferencji partyjnych raczej pochlebnie niż krytycznie wypowiadają się o rezultatach pracy rządu, natomiast wśród niezamierzających głosować w najbliższych wyborach parlamentarnych przeważa dezaprobatą.

Tabela 6

Potencjalne elektoraty	Oceny wyników działalności rządu		
	dobre	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	91	5	4
SLD	52	44	4
PSL*	53	41	7
PiS	11	78	11
Niezdecydowani	37	30	33
Niezamierzający głosować	28	47	25

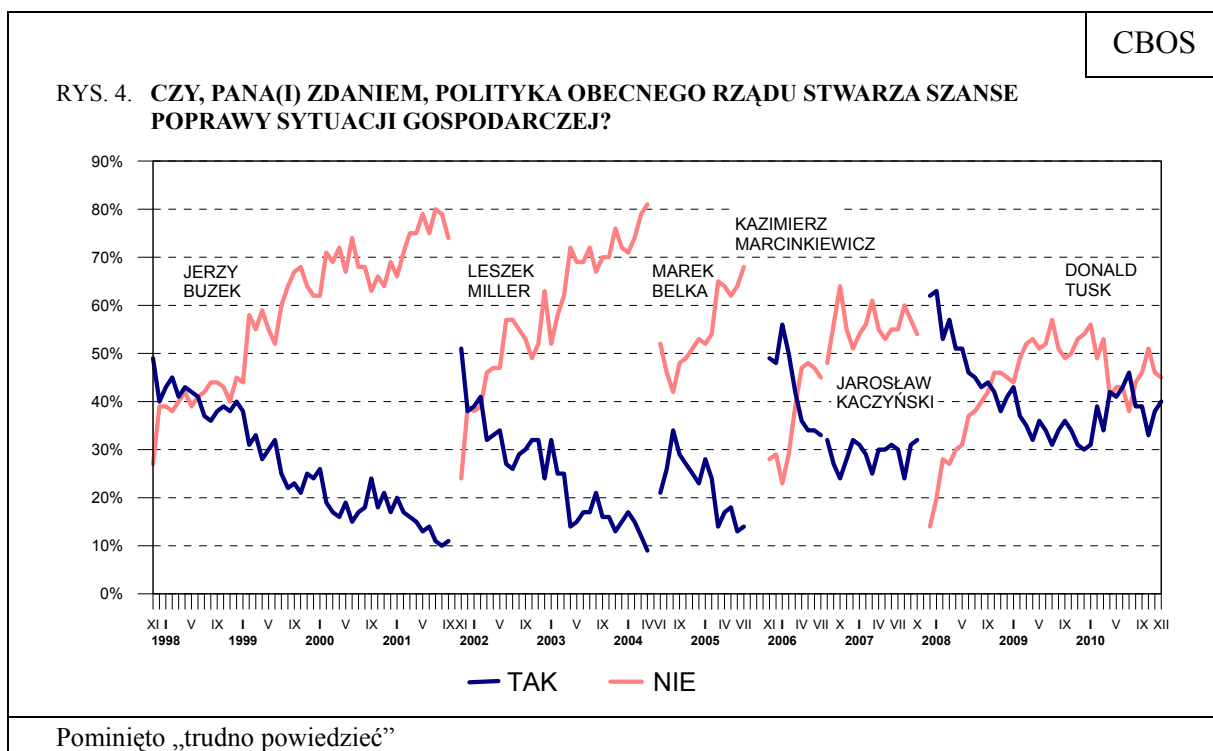
* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

OCENA POLITYKI GOSPODARCZEJ RZĄDU

O minimalnych zmianach – korzystnych dla rządu – można mówić jedynie w odniesieniu do ocen jego polityki gospodarczej. Z opinią, że polityka ta stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej, zgadza się dwie piąte badanych (40%, o 2 punkty więcej niż miesiąc wcześniej). W skuteczność działań rządu w dziedzinie gospodarki nie wierzy 45% badanych.

Tabela 7

Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szanse poprawy sytuacji gospodarczej?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
	2009	2010											
	w procentach												
Tak	30	31	39	34	42	41	43	46	39	39	33	38	40
Nie	54	56	49	53	41	43	43	38	44	46	51	46	45
Trudno powiedzieć	16	13	12	13	17	16	14	16	17	15	16	16	15

Spoleczno-demograficzne zróżnicowania opinii na temat polityki gospodarczej rządu układają się podobnie jak w pozostałych wymiarach poddanych ocenie. Z nadzieją oczekują efektów polityki gospodarczej rządu ludzie młodzi, mieszkańcy dużych miast, badani z wyższym wykształceniem i, przede wszystkim, osoby najlepiej sytuowane. Najgorzej działania obecnego gabinetu w dziedzinie gospodarki odbierają rolnicy oraz osoby niezadowolone z warunków materialnych swojego gospodarstwa domowego.

Pozytywne oceny polityki gospodarczej rządu dominują jedynie w elektoracie PO. Wyborcy pozostałych ugrupowań cieszących się największym poparciem społecznym przyjmują działania rządu w sferze gospodarki raczej z obawą niż nadzieją. Przekonanie, że polityka rządu nie rokuje poprawy sytuacji gospodarczej kraju, jest szczególnie nasilone w potencjalnym elektoracie PiS.

Wśród osób niemających sprecyzowanych preferencji wyborczych opinie o polityce gospodarczej rządu są podzielone – pozytywne równie częste jak negatywne, natomiast wśród biernych politycznie dominuje krytycyzm.

Tabela 8

Potencjalne elektoraty	Oceny polityki gospodarczej rządu		
	dobrze	złe	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	75	17	8
SLD	42	49	9
PSL*	36	50	14
PiS	16	75	9
Niezdeterminowani	35	36	29
Niezamierzający głosować	25	53	22

* Deklaracje sympatyków tej partii należy traktować ostrożnie ze względu na ich niewielką liczebność w badanej próbie

Mijający rok okazał się dość dobry dla gabinetu Donalda Tuska. Jego notowania są obecnie lepsze niż przed dwunastoma miesiącami, kiedy to rząd musiał odbudowywać społeczny wizerunek nadwyrężony tzw. aferą hazardową i spowolnieniem gospodarczym w 2009 roku. Biorąc pod uwagę cały dotychczasowy okres sprawowania władzy przez obecny rząd można powiedzieć, że po trzech latach działalności ma on względnie dobre notowania – liczba jego zwolenników przekracza liczbę przeciwników, a oceny jego pracy częściej są dobre niż złe. Stosunkowo najgorzej postrzegana jest polityka gospodarcza rządu, choć i w tym wymiarze nie można mówić, jak dotychczas, o jednoznacznie złym odbiorze społecznym. Zapewne wynika to z poprawy koniunktury gospodarczej w roku 2010, ale także stąd, że mimo trudnej sytuacji finansowej państwa, zapowiadanej podwyżki VAT oraz kontrowersyjnych pomysłów na zmiany w funkcjonowaniu II filaru ubezpieczeń społecznych, rząd unikał – jak na razie – podejmowania niepopularnych społecznie decyzji dotyczących znaczącej redukcji wydatków publicznych.

Opracowała
Beata ROGUSKA

Tabela 1

		Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do rządu Donalda Tuska? Czy jest Pan(i) jego:				Liczba osób
		zwolennikiem	przeciwnikiem	czy też Pana(i) stosunek do obecnego rządu jest obojętny	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		41	26	29	4	877
Płeć	Mężczyźni	42	30	26	3	418
	Kobiety	41	23	31	4	459
Wiek	18-24 lata	39	19	37	6	113
	25-34	41	25	33	1	157
	35-44	45	24	28	3	126
	45-54	42	36	21	1	149
	55-64	47	27	23	3	167
	65 lat i więcej	35	26	31	8	165
Miejsce zamieszkania	Wieś	31	28	37	4	340
	Miasto do 20 tys.	41	27	31	1	111
	20-100 tys.	41	30	24	5	164
	101-500 tys.	53	24	20	3	145
	501 tys. i więcej mieszk.	60	21	17	2	117
Wykształcenie	Podstawowe	26	27	42	5	221
	Zasadnicze zawodowe	38	31	28	3	229
	Średnie	46	27	23	4	294
	Wyższe	64	17	19	1	132
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	60	23	16	1	73
	Średni personel, technicy	45	35	18	2	39
	Pracownicy adm.-biurowi	56	20	24		55
	Pracownicy usług	41	25	31	2	55
	Robotnicy wykwalifikowani	37	23	38	2	97
	Robotnicy niewykwalifik.	30	33	36	2	50
	Rolnicy	16	44	38	2	47
Pracujący na własny rach.	50	35	15		36	
Bierni zawodowo	Renciści	38	34	27	1	61
	Emeryci	41	22	30	7	204
	Uczniowie i studenci	41	20	30	9	62
	Bezrobotni	37	30	31	2	49
	Gospodynie domowe i inni	48	24	24	4	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	51	26	22	1	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	21	40	1	58
	sekt. pryw. poza rolnict.	44	27	28	2	199
	prywatnym gosp. rolnym	15	44	39	2	44
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	30	37	5	152
	501-750	35	22	39	4	106
	751-1000	40	25	32	3	157
	1001-1500	51	24	23	2	119
	Powyżej 1500 zł	63	21	14	2	131
Ocena własnych war. mater.	Złe	23	42	30	5	130
	Średnie	38	26	33	4	412
	Dobre	53	22	23	3	335
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	52	31	12	5	38
	Raz w tygodniu	37	30	29	4	425
	1-2 razy w miesiącu	39	30	28	3	139
	Kilka razy w roku	48	20	29	3	184
	W ogóle nie uczestniczy	48	16	32	4	91
Poglądy polityczne	Lewica	47	25	25	2	149
	Centrum	48	22	28	2	265
	Prawica	45	34	19	3	255
	Trudno powiedzieć	26	24	43	7	209

Tabela 2

		Czy jest Pan(i) zadowolony(a) z tego, że obecnie na czele rządu stoi Donald Tusk?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		48	37	15	877
Płeć	Mężczyźni	49	39	12	418
	Kobiety	48	35	17	459
Wiek	18-24 lata	54	30	16	113
	25-34	54	31	15	157
	35-44	43	41	15	126
	45-54	41	46	13	149
	55-64	50	37	12	167
	65 lat i więcej	48	34	17	165
Miejsce zamieszkania	Wieś	41	40	19	341
	Miasto do 20 tys.	50	36	14	111
	20-100 tys.	44	45	12	164
	101-500 tys.	59	27	14	144
	501 tys. i więcej mieszk.	62	29	9	117
Wykształcenie	Podstawowe	43	40	17	222
	Zasadnicze zawodowe	42	44	14	229
	Średnie	51	34	16	293
	Wyższe	63	26	11	132
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	58	34	8	73
	Średni personel, technicy	39	46	14	39
	Pracownicy adm.-biurowi	64	21	15	55
	Pracownicy usług	45	38	17	55
	Robotnicy wykwalifikowani	44	38	18	97
	Robotnicy niewykwalifik.	38	46	16	50
	Rolnicy	38	48	14	47
	Pracujący na własny rach.	52	39	9	36
Bierni zawodowo	Renciści	45	42	13	61
	Emeryci	48	34	18	205
	Uczniowie i studenci	57	23	20	62
	Bezrobotni	47	47	6	49
	Gospodynie domowe i inni	51	36	14	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	50	36	14	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	46	41	12	58
	sekt. pryw. poza rolnict.	50	34	16	199
	prywatnym gosp. rolnym	31	53	16	44
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	38	47	15	152
	501-750	50	32	18	106
	751-1000	51	34	16	156
	1001-1500	54	34	11	119
	Powyżej 1500 zł	67	24	9	131
Ocena własnych war. mater.	Złe	27	57	15	130
	Średnie	47	36	17	411
	Dobre	59	29	12	336
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	54	37	9	38
	Raz w tygodniu	43	40	17	425
	1-2 razy w miesiącu	48	39	13	138
	Kilka razy w roku	57	33	9	184
	W ogóle nie uczestniczy	55	25	19	92
Poglądy polityczne	Lewica	52	37	11	149
	Centrum	58	33	10	265
	Prawica	50	41	9	255
	Trudno powiedzieć	32	37	31	209

Tabela 3

		Jak by Pan(i) ocenił(a) wyniki działalności rządu premiera Donalda Tuska od czasu objęcia przezeń władzy?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		46	39	15	878
Płeć	Mężczyźni	47	40	13	418
	Kobiety	45	37	18	460
Wiek	18-24 lata	53	29	18	113
	25-34	53	32	15	157
	35-44	42	42	16	126
	45-54	40	47	12	149
	55-64	45	43	12	167
	65 lat i więcej	42	38	19	166
Miejsce zamieszkania	Wieś	38	42	20	341
	Miasto do 20 tys.	47	37	16	111
	20-100 tys.	41	48	11	164
	101-500 tys.	54	31	15	145
	501 tys. i więcej mieszk.	62	28	10	117
Wykształcenie	Podstawowe	37	41	21	222
	Zasadnicze zawodowe	41	46	12	229
	Średnie	48	35	16	294
	Wyższe	62	29	10	132
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	56	33	11	73
	Średni personel, technicy	41	41	18	39
	Pracownicy adm.-biurowi	64	23	13	55
	Pracownicy usług	41	37	23	55
	Robotnicy wykwalifikowani	44	41	15	97
	Robotnicy niewykwalifik.	44	48	8	50
	Rolnicy	32	55	13	47
	Pracujący na własny rach.	39	46	14	36
Bierni zawodowo	Renciści	44	43	13	61
	Emeryci	43	38	19	206
	Uczniowie i studenci	54	26	20	62
	Bezrobotni	42	44	14	49
	Gospodynie domowe i inni	49	41	10	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	53	33	14	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	42	41	17	58
	sekt. pryw. poza rolnict.	48	37	15	199
	prywatnym gosp. rolnym	28	56	16	44
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	36	52	12	152
	501-750	45	32	22	106
	751-1000	45	39	17	157
	1001-1500	52	37	11	119
	Powyżej 1500 zł	70	27	3	131
Ocena własnych war. mater.	Źle	22	61	17	130
	Średnie	44	40	16	412
	Dobre	57	28	14	336
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	40	15	38
	Raz w tygodniu	41	42	17	425
	1-2 razy w miesiącu	45	40	14	139
	Kilka razy w roku	53	34	13	184
	W ogóle nie uczestniczy	52	31	17	93
Poglądy polityczne	Lewica	54	36	10	149
	Centrum	52	38	10	265
	Prawica	48	43	9	255
	Trudno powiedzieć	28	37	34	210

Tabela 4

		Czy, Pana(i) zdaniem, polityka obecnego rządu stwarza szansę poprawy sytuacji gospodarczej?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		40	45	15	878
Płeć	Mężczyźni	44	46	10	418
	Kobiety	36	44	20	460
Wiek	18-24 lata	51	35	14	113
	25-34	44	39	17	157
	35-44	38	49	13	126
	45-54	29	60	12	149
	55-64	43	44	13	167
	65 lat i więcej	37	41	22	166
Miejsce zamieszkania	Wieś	34	46	20	341
	Miasto do 20 tys.	43	43	14	111
	20-100 tys.	34	55	11	164
	101-500 tys.	47	39	14	145
	501 tys. i więcej mieszk.	53	36	12	117
Wykształcenie	Podstawowe	32	46	22	222
	Zasadnicze zawodowe	37	54	9	229
	Średnie	44	40	16	294
	Wyższe	50	37	13	132
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	41	44	15	73
	Średni personel, technicy	32	52	16	39
	Pracownicy adm.-biurowi	51	31	18	55
	Pracownicy usług	32	46	22	55
	Robotnicy wykwalifikowani	40	52	8	97
	Robotnicy niewykwalifik.	42	50	8	50
	Rolnicy	23	59	18	47
	Pracujący na własny rach.	37	44	20	36
Bierni zawodowo	Renciści	33	50	17	61
	Emeryci	40	42	18	206
	Uczniowie i studenci	55	29	16	62
	Bezrobotni	38	48	14	49
	Gospodynie domowe i inni	48	42	10	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	40	43	17	124
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	36	54	10	58
	sekt. pryw. poza rolnict.	43	43	14	199
	prywatnym gosp. rolnym	25	61	14	44
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	31	55	14	152
	501-750	34	44	22	106
	751-1000	40	44	16	157
	1001-1500	47	45	8	119
	Powyżej 1500 zł	62	34	4	131
Ocena własnych war. mater.	Złe	26	60	15	130
	Średnie	36	46	18	412
	Dobre	50	37	12	336
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	44	38	18	38
	Raz w tygodniu	36	46	19	425
	1-2 razy w miesiącu	34	51	15	139
	Kilka razy w roku	49	42	9	184
	W ogóle nie uczestniczy	47	41	12	93
Poglądy polityczne	Lewica	45	46	9	149
	Centrum	47	43	11	265
	Prawica	43	45	11	255
	Trudno powiedzieć	24	45	30	210